

Sygn. akt VIII Ka 132/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący- Sędzia SO Przemysław Wasilewski

Sędziowie: SO Krzysztof Kamiński – spr.

D.. SR Beata Maria Wołosik

Protokolant Agnieszka Malewska

w obecności prokuratora Jerzego Duńca, po rozpoznaniu w dniu 19.05.2014 r. sprawy R. J. oskarżonego o czyn z art. 286§1 k.k. na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 6 grudnia 2013 r. (sygn. akt III K 473/13):

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że

1. uznaje oskarżonego za winnego tego, że w okresie od 12 marca 2013 r. do 4 kwietnia 2013 r. w P. w budynku nr (...) dokonał kradzieży energii elektrycznej na szkodę (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. w ten sposób, że pomijając licznik mierzący pobór energii elektrycznej, dokonał nielegalnego poboru energii w ilości 1 kWh o wartości 0,20-zł., przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi, tj. popełnienia czynu z art. 278§5 k.k. w zw. z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 278§3 k.k. i na mocy art. 66§1 k.k. i art. 67§1 k.k. postępowanie karne warunkowo umarza tytułem próby na okres 2 (dwóch) lat;
2. na mocy art. 67§3 k.k. orzeka od oskarżonego na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. kwotę 20 (dwudziestu) groszy tytułem naprawienia szkody w terminie 2 (dwóch) miesięcy od uprawomocnienia się wyroku;
3. na podstawie art. 67§3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. orzeka od oskarżonego tytułem świadczenia pieniężnego kwotę 500-zł. (pięciuset złotych) na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.
4. na mocy art. 100 k.k. w zw. z art. 44§2 k.k. orzeka przepadek przedmiotów, które służyły do popełnienia przestępstwa, tj. przewodu w izolacji koloru żółtozielonego z wtyczką koloru białego oraz kostki zaciskowej koloru białego z dwoma odcinkami przewodu (...).

II. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100-zł. (stu złotych) tytułem opłaty za obie instancje i obciąża go pozostałymi kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze w kwocie 70-zł. (siedemdziesięciu złotych).

UZASADNIENIE

R. J. został oskarżony o to, że w bliżej nieustalonym okresie czasu od dnia 04 kwietnia 2013 roku w P. rejonu (...), doprowadził (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w budynku mieszkalnym oznaczonym nr (...), pomijając licznik mierzący pobór energii elektrycznej dokonał nielegalnego poboru energii elektrycznej podłączając przewodem gniazdo elektryczne znajdujące się w łazience z przewodem doprowadzającym energię elektryczną do budynku czym wprowadził w błąd (...) SA z siedzibą

w L. co do rzeczywistej ilości pobranej energii elektrycznej, czym doprowadził w/w spółkę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 178,84 złotych, tj. o czyn z art. 286§1 k.k.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 6 grudnia 2013 r w sprawie o sygn. akt III K 473/13 oskarżonego R. J. uznał za winnego tego, że w okresie od 12 marca 2013 do 04 kwietnia 2013 roku w P. rejonu (...), doprowadził (...) SA z siedzibą w L. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w budynku mieszkalnym oznaczonym nr (...), pomijając licznik mierzący pobór energii elektrycznej dokonał nielegalnego poboru energii elektrycznej w ilości nie mniejszej niż 1 kWh, o wartości nie mniejszej niż 0,20 złotych, podłączając przewodem gniazdo elektryczne znajdujące się w łazience z przewodem doprowadzającym energię elektryczną do budynku, czym wprowadził w błąd (...) SA z siedzibą w L. co do rzeczywistej ilości pobranej energii elektrycznej co stanowi czyn z art. 286§1 k.k. i za to na mocy art. 286§1 k.k. skazał go i wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 69§1 i 2 k.k., art. 70§1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata.

Na mocy art. 33§2 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę grzywny w wysokości 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki na 10 (dziesięć) złotych.

Na mocy art. 44§2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych szczegółowo opisanych pod pozycją 1, 2 wykazu dowodów rzeczowych Nr I/20/13 (k. 45 akt sprawy).

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 280 (dwustu osiemdziesięciu) złotych tytułem opłaty i obciążył go kosztami procesu w kwocie 809,40 (osiemset dziewięć i 40/100) złotych.

Powyższy wyrok, na zasadzie art. 425§1 k.p.k. i art. 444 k.p.k. zaskarżył w całości obrońca oskarżonego zarzucając mu:

1) obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 286§1 k.k., a mianowicie:

a) przyjęcie jako podstawy wyroku naruszenia art. 286§1 k.p.k. i wypełnienia znamion tego przestępstwa przez oskarżonego w sytuacji, gdy nie można przypisać mu działania z zamiarem bezpośrednim, a taki zamiar należy do niezbędnych ustawowych znamion tego przestępstwa,

b) nieuwzględnienie okoliczności wyłączających odpowiedzialność karną oskarżonego, a mianowicie faktu, tego, że owego podłączenia poza licznikiem nie dokonał oskarżony,

2) naruszenie przepisów postępowania karnego mające wpływ na treść wyroku, a mianowicie :

a) art. 4 k.p.k. poprzez niewzięcie pod uwagę całokształtu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego oraz art. 7, 92 i 410 k.p.k. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego pod kątem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a mianowicie:

- pominięcie okoliczności dotyczących postawy oskarżonego, który wyjaśnił okoliczności w jakich doszło do podłączenia i to, że chciał powyższy fakt zgłosić inkasentowi przy jego najbliższej wizycie,

b) naruszenie art. 7 k.p.k., poprzez niewzięcie pod uwagę opinii biegłego z zakresu elektryczności mgr inż. K. B., który wyjaśnił, że nie jest możliwe ustalenie ani terminu nielegalnego poboru energii elektrycznej ani też ilości jej zużycia.

Wskazując na powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie:

2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białymstoku -albo:

3) zmianę kwalifikacji prawnej z art. 286§1 k.k. na art. 278§5 k.k. w zw. z art. 278§3 k.k., bowiem czyn zarzucany w/w nie może stanowić przestępstwa oszustwa, a jedynie kradzież, a z uwagi na przyjętą wartość 0,20 złotych daje podstawę do warunkowego umorzenia postępowania na zasadzie art. 66§1 k.k.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna w takim zakresie, w jakim doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zmianę opisu czynu, jego kwalifikacji prawnej i warunkowego umorzenia postępowania karnego wobec R. J..

Na wstępie stwierdzić należy, że bezzasadne są zarzuty obrazy przepisów postępowania (art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k.).

Wbrew wywodom apelującego Sąd I instancji procedował z poszanowaniem wszelkich reguł i zasad postępowania oraz nie dopuścił się obrazy wskazanych w petitum środka odwoławczego przepisów kodeksu postępowania karnego. Ustalenia faktyczne poczynił w oparciu o całokształt zgromadzonego oraz ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego (art. 410 k.p.k., 92 k.p.k.), który ocenił z poszanowaniem reguł wynikających z art. 4 i 7 k.p.k. Ponadto swoje stanowisko w sposób precyzyjny uzasadnił w pisemnych motywach wyroku, sporządzonych zgodnie z wymogami, o jakich mowa w art. 424§1 i 2 k.p.k. W ocenie Sądu Okręgowego zaprezentowana przez Sąd I instancji ocena dowodów nie wykracza poza zakreślone przepisem art. 7 k.p.k. granice sędziowskiej swobody ocen.

Odnosząc się wprost do zarzutów apelacyjnych i argumentacji na ich poparcie stwierdzić należy, że:

Po pierwsze, apelujący nie przedstawił (poza wyjaśnieniami samego oskarżonego, notabene poddanych trafnej krytyce ze strony Sądu I instancji, jako nielogicznym i sprzecznym z doświadczeniem życiowym) żadnych argumentów, które przeczyły tezie, iż „nielegalnego podłączenia” dokonał R. J..

Na marginesie, okoliczność ta nie ma znaczenia z punktu widzenia odpowiedzialności karnej oskarżonego w świetle przypisanego mu występkę kradzieży energii elektrycznej, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Po drugie, wbrew stanowisku apelującego Sąd I instancji wziął pod uwagę opinię biegłego z zakresu „elektryczności”, dokonując jej oceny na stronie 5 uzasadnienia. Konsekwencją tego było ograniczenie czasu nielegalnego poboru energii oraz jej wartości (do minimalnej).

Reasumując, sądowa ocena dowodów i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne nie wykraczają poza granice swobodnej oceny dowodów i pozostają pod ochroną art. 7 k.p.k.

Prawidłowe ustalenia stricte faktyczne nie przełożyły się na właściwą prawo-karną ocenę czynu. Sąd I instancji uznając, iż zarzucany oskarżonemu czynu należy zakwalifikować z art. 286§1 k.k., odwołał się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 1 września 2010 r. (IV KK 73/10), błędnie je interpretując.

Zgodnie z treścią w/w postanowienia oszustwem z art. 286§1 k.k. jest wprowadzenie – w razie istnienia umowy sprzedaży energii, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej – w błąd sprzedawcy przez odbiorcę, poprzez zakłócenie pracy układu pomiarowo-rozliczeniowego i zaniżenie w ten sposób ilości dostarczanej energii (powodujące wystawienie faktury na niższą ilość energii od faktycznie pobranej). Kradzieżą energii w rozumieniu art. 278§5 k.k. w zw. z art. 278§1 k.k., jest natomiast „wyjęcie” jej spod władztwa pokrzywdzonego wbrew jego woli, tj. z całkowitym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego.

W realiach niniejszej sprawy „pobór” energii polegał na zasilaniu instalacji w całym domu z pominięciem licznika poprzez podłączenie obcego przewodu fazowego wewnętrznej linii zasilającej (...). W tej sytuacji mamy do czynienia z kradzieżą energii w rozumieniu art. 278§5 k.k. w zw. z art. 278§1 k.k. Konsekwencją tego jest zmiana opisu czynu,

jego kwalifikacji prawnej i – po przyjęciu, że stanowi on wypadek mniejszej wagi, którym mowa w art. 278§3 k.k. – warunkowe umorzenie postępowania karnego.

Sąd Okręgowy przyjął, iż oskarżony dokonał nielegalnego poboru w ilości 1 kWh o wartości 0,20-zł., gdyż użycie – jak to uczynił Sąd I instancji – sformułowań „nie mniejszej niż” narusza – w realiach niniejszej sprawy – dyspozycję art. 5§2 k.p.k.

Dodać należy, że nie ulega wątpliwości, iż celem działania oskarżonego R. J. była – wbrew twierdzeniom apelującego – kradzież energii elektrycznej. Zważywszy, że – jak przyznał sam oskarżony – nie zgłosił dokonanej „przeróbki” inkasentowi. Nie zgłosił też jej pracownikom zakładu (...) S.A., którzy przyjechali w dniu 4 kwietnia 2013 r. celem sprawdzenia legalności poboru energii elektrycznej. Co więcej, w czasie kontroli usiłował usunąć przełączenie poprzez zerwanie kabla łączącego instalację na strychu z gniazdkiem wtykowym w łazience.

Z punktu widzenia odpowiedzialności karnej w zakresie przypisanego oskarżonemu czynu nie ma znaczenia, kto dokonał „nielegalnego podłączenia”. Istota przestępstwa kradzieży energii elektrycznej polega na korzystaniu z tej energii z pominięciem przyjmowanego w stosunkach danego rodzaju sposobu uzyskania lub korzystania z energii. Techniczne sposoby uzyskania dostępu do źródła energii poprzedzające korzystanie z niej nie należą do znamion tego występkę, a zatem brak osobistych czynności technicznych w celu uzyskania owego bezprawnego dostępu nie może powodować depenalizacji w tym zakresie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2012 r., IV KK 167/12, LEX nr 1226728).

Powyższe rozstrzygnięcie, notabene postulowane przez obrońcę oskarżonego, nie narusza zasady reformationis in peius wyrażonej w art. 434§1 k.p.k.. Przypisane oskarżonemu zachowanie polegające na „nielegalnym poborze energii elektrycznej” w analizowanym stanie faktycznym jest równoznaczne ze znamieniem „kradzieży energii” w rozumieniu art. 278§5 k.k.

Zachowanie oskarżonego R. J. należy potraktować jako wypadek mniejszej wagi w rozumieniu art. 278§3 k.k. Przesądza o tym stosunkowo krótki okres czynu oraz minimalna wartość przedmiotu przestępstwa.

Zważywszy nadto, iż spełnione zostały przesłanki, o których mowa w art. 66§1 k.k. (stopień winy oskarżonego i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne /vide m.in. wartość wyrządzonej szkody/, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa) postępowanie karne należało warunkowo umorzyć tytułem próby na okres 2 lat.

Na mocy art. 67§3 k.k. orzeczono (obligatoryjny w tym przypadku) obowiązek naprawienia szkody oraz świadczenie pieniężne w kwocie 500-zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej celem urealnienia dolegliwości związanej z powyższym rozstrzygnięciem.

Na mocy art. 100 k.k. w zw. z art. 44§2 k.k. orzeczono przepadek przedmiotów, które służyły do popełnienia przestępstwa, tj. przewodu w izolacji koloru żółtozielonego z wtyczką koloru białego oraz kostki zaciskowej koloru białego z dwoma odcinkami przewodu (...).

Nie stwierdzając innych uchybień, które mogłyby mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, należało orzec, jak w pkt II sentencji niniejszego wyroku (rozstrzygnięcie to dotyczy kosztów procesu, z wyłączeniem opłaty za postępowanie pierwszoinstancyjne).

O opłacie za obie instancje orzeczono na mocy art. 7 i art. 10 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223), zaś o pozostałych kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze na podstawie art. 636§1 k.p.k. Na pozostałe koszty sądowe złożyły się:

- koszt uzyskania informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego w kwocie 50-zł. (art. 618§1 pkt 10 k.p.k. w zw. z §1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego /Dz. U. 2003 r., Nr 151, poz. 1468/);

- koszt doręczeń wezwań i innych pism – ryczałt – w kwocie 20 zł. (art. 618§1 pkt 1 k.p.k. w zw. z §1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym /Dz. U. 2003 r., nr 108, poz. 1026 z późn. zm./).